

Briuselis, 2014 06 02
COM(2014) 419 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2014 m. Maltos nacionalinės reformų programos
su Tarybos nuomone dėl 2014 m. Maltos stabilumo programos**

{SWD(2014) 419 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2014 m. Maltos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2014 m. Maltos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją²,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas³,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;
- (2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymais, priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių, kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;
- (3) 2012 m. birželio 29 d. valstybių ar vyriausybių vadovai nusprendė priimti Susitarimą dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, kuriuo nustatė nuoseklią nacionalinių,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² COM(2014) 419 *final*.

³ Dok. P7_TA(2014)0128 ir P7_TA(2014)0129.

ES ir euro zonos veikslių, naudojant visus galimus svetus, priemones ir politikos strategijas, sistemą. Jie nutarė, kokių veikslių reikėtų imtis valstybių narių lygmeniu, visų pirma išreikšdami tvirtą įsipareigojimą siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų ir įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

- (4) 2013 m. liepos 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2013 m. Maltos nacionalinės reformų programos ir nuomonę dėl atnaujintos 2012–2016 m. Maltos stabilumo programos; 2013 m. lapkričio 15 d., vadovaudamasi Reglamentu (ES) Nr. 473/2013⁴, Komisija pateikė nuomonę dėl Maltos 2014 m. biudžeto projekto⁵;
- (5) 2013 m. lapkričio 13 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą⁶, kuria pradedamas 2014 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą⁷, kurioje nurodė, kad Malta yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;
- (6) 2013 m. gruodžio 20 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, mažinti nedarbą, šalinti socialinius krizės padarinius ir modernizuoti viešąjį administravimą;
- (7) 2014 m. kovo 5 d. Komisija paskelbė Maltai skirtos nuodugnios apžvalgos⁸ pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatus. Atlikusi analizę Komisija padarė išvadą, kad Maltoje nebėra makroekonominio disbalanso, kaip jis suprantamas pagal makroekonominio disbalanso procedūrą. Nors įsiskolinimo lygis išlieka aukštas, rizika privačiojo ir viešojo sektoriaus skolos tvarumui ir finansų sektoriaus stabilumui atrodo suvaldyta, netgi jei ją ir reikėtų toliau stebėti. Visų pirma finansinio stabilumo rodikliai lieka patikimi. Vis dėlto, atsižvelgiant į struktūrinį rizikos šiame sektoriuje pobūdį, tikslinga toliau taikyti dabartinę rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros ir rizikos praktiką. Būsto rinka stabilizavosi, taigi apribota ir rizika, susijusi su pernelyg aktyviu dalyvavimu nekilnojamojo turto rinkoje. Mažėja privačiojo sektoriaus įsiskolinimas, įmonių sektoriaus finansinio įsiskolinimo mažinimas vyksta tvarkingai ir kredito rinkos spaudimas yra ribotas;
- (8) 2014 m. balandžio 16 d. Malta pateikė 2014 m. nacionalinę reformų programą, kurią atnaujino 2014 m. gegužės 8 d., o 2014 m. balandžio 30 d. – 2014 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;
- (9) 2014 m. stabilumo programoje nurodytas biudžeto strategijos tikslas iki 2014 m. tvariai panaikinti perviršinį deficitą ir palaipsniui daryti pažangą siekiant vidutinio laikotarpio tikslo pasiekti struktūriniu požiūriu subalansuotą biudžetą – tai daugiau, nei reikalaujama Stabilumo ir augimo pakte. Tačiau vidutinio laikotarpio tikslo programos laikotarpiu pasiekti neplanuojama. 2014 m. planuojamas (perskaičiuotas) struktūrinis koregavimas beveik siekia rekomenduojamas pastangas. Atlikus planuojamą perviršinio deficito panaikinimą numatoma, kad 2015 m. bus šiek tiek nukrypta nuo vidutinio laikotarpio tikslui pasiekti numatyto koregavimo plano. Po to planuojama metinė pažanga siekiant vidutinio laikotarpio tikslo iš esmės atitinka ne

⁴ OL L 140, 2013 5 27, p. 11.

⁵ C(2013) 8007 *final*.

⁶ COM(2013) 800 *final*.

⁷ COM(2013) 790 *final*.

⁸ SWD(2014) 150 *final*.

mažiau kaip 0,5 % BVP reikalavimą. Programoje prognozuojama, kad nuo 2014 m. valdžios sektoriaus skola, kuri 2013 m. siekė 73 % BVP, pradės mažėti laikantis skolos mažėjimo kriterijaus. Apskritai, programos tikslai iš esmės atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, kurias patvirtino nepriklausoma įstaiga (nacionalinė audito įstaiga), yra tikėtinas 2014 ir 2015 m., nes ekonomikos augimo projekcijos yra šiek tiek mažesnės už tiems metams pateiktą Komisijos 2014 m. pavasario prognozę. Tačiau biudžeto tikslams gresianti rizika krypta į neigiamą pusę, nes programos laikotarpiu planuojamas struktūrinis pajamų padidėjimas nėra visiškai pagrįstas priemonėmis, o dėl išlaidų perviršio gali prireikti didesnių išmokų, nei įtraukta į biudžetą. Pagal Komisijos prognozę tikimasi, kad Malta 2014 m. tvariai panaikins perviršinį deficitą. Be to, remiantis Komisijos prognoze, 2013–2014 m. laikotarpiu fiskalinės pastangos buvo 1,6 % BVP mažesnės, vertinant pagal struktūrinio balanso pokytį (pataisytą), ir 1,25 % BVP mažesnės, kalbant apie reikalingas priemones, kurios buvo laikomos būtinomis tuo metu, kai buvo priimta rekomendacija dėl perviršinio deficito procedūros. Nors ir nepasilikta jokio atsargos rezervo, kiek tai susiję su skolos mažinimo kriterijaus tenkinimu 2014 m., skolos scenarijui kylanti rizika krypta į teigiamą pusę. Kyla rizika, kad 2015 m. bus reikšmingai nukrypta nuo reikiamos pažangos siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Remdamasi atliktu programos vertinimu bei Komisijos prognoze ir vadovaudamasi Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1466/97, Taryba laikosi nuomonės, kad nors Maltos planuojamas nominalus deficitas ir valdžios sektoriaus skola atitinka rekomendaciją pagal perviršinio deficito procedūrą, reikalingos papildomos priemonės, kad 2014 m. struktūrinis koregavimas atitiktų rekomenduotąjį, o nuo 2015 m. būtų užtikrinta, kad bus tinkamai siekiama vidutinio laikotarpio tikslo;

- (10) tai, kad Maltos fiskalinė sistema yra neprivalomo pobūdžio, o fiskalinio planavimo laikotarpis trumpas, nepadeda užtikrinti patikimos fiskalinės būklės. Teisės aktų, kurie turėjo įsigaliooti iki 2013 m. pabaigos ir kuriais turėjo būti tenkinami Direktyvos 85/2011/ES dėl biudžeto sistemų ir fiskalinio susitarimo reikalavimai, priėmimas buvo nukeltas. Vis dėlto, remiantis stabilumo programa, Maltos vyriausybė neseniai patvirtino Fiskalinės atsakomybės aktą, kuris bus pateiktas parlamentui tvirtinti. Akto projekte numatoma, kad bus įvesta struktūriniu požiūriu subalansuoto biudžeto taisyklė, skolos taisyklė, trejų metų biudžeto sistema, ir kad palaipsniui bus įsteigta fiskalinė taryba, kuriai būtų pavesta tvirtinti oficialias vyriausybės makroekonominės ir fiskalines prognozes ir *ex ante* bei *ex post* stebėti, kaip laikomasi fiskalinių taisyklių;
- (11) Maltos mokesčių tarnybos turėtų būti sujungtos į vieną instituciją ir tai turėtų supaprastinti mokesčių surinkimo procesus ir padėti kovoti su mokesčių slėpimu. Siekiant pagerinti mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimą ir paskatinti mokėtinų sumų susigrąžinimą, peržiūrėtos PVM teisės aktuose nustatytos baudos ir mokėtiniams mokesčiams taikomi delspinigiai. Pristatytos įvairios kitos priemonės, kuriomis taip pat tikimasi sustiprinti Maltos mokesčių sistemą. Šios priemonės nukreiptos teisinga linkme, tačiau jų poveikio dar reikia palaukti;
- (12) nors vis dar susiduriama su sunkumais Maltos viešųjų finansų tvarumo srityje, iki šiol padaryta nedidelė pažanga, susijusi su jos pensijų sistemos reformomis ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarumu. Nepaisant to, kad buvo įsteigta pensijų strategijos grupė, kuri turėjo įvertinti visas pensijų sistemos reformų galimybes, Maltos valdžios institucijos išsipareigojo neilginti teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus labiau, negu numatyta 2006 m. pensijų reformoje. Todėl teisės aktais

nustatytas pensinis amžius išlieka nesusietas su vidutine tikėtina gyvenimo trukme, o tai kelia sunkumų ilgalaikiam pensijų tvarumui ir adekvatumui. Nors Malta šiuos trūkumus ketina šalinti taikydama darbo rinkos priemones, visų pirma neseniai priimtą aktyvaus senėjimo strategiją, mažai tikėtina, kad tai išspręs problemą. Sveikatos priežiūros sistemos tvarumas – papildomas uždavinys, atsižvelgiant į prognozuojamą su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų augimą. Ką tik pateiktas nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos strategijos projektas, tačiau neaišku, kaip ji bus įgyvendinta ir kokia bus jos nauda išlaidų veiksmingumo ir tvarumo požiūriu. Viešosios pirminės priežiūros stiprinti nereikia;

- (13) Maltos mokyklos nebaigimo rodikliai tebėra labai aukšti, tačiau imtasi priemonių jiems mažinti ir kuriama visapusiška stebėjimo sistema. Pagrindinių įgūdžių įgijimo rodiklis išlieka žemas ir taip prisidedama prie menko raštingumo ir mokyklos nebaigimo. Tikimasi, kad tinkamas neseniai priimtos nacionalinės raštingumo strategijos įgyvendinimas padės paremti pastangas šalinti šį trūkumą. Tai turės papildyti tolesnės priemonės, kuriomis tikimasi padidinti švietimo ir mokymo sistemų atitiktį darbo rinkos poreikiams. Tokios priemonės galėtų būti pameistrystės sistemos reforma, mokymosi visą gyvenimą strategijos parengimas, mokymosi darbo vietoje įtraukimas į profesinį rengimą ir mokymą ir konkreti Europos socialinio fondo finansuojama programa;
- (14) šiuo metu Malta įgyvendina keletą svarbių priemonių, kuriomis siekiama padidinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje, visų pirma suteikiant nemokamas vaiko priežiūros paslaugas namų ūkiams, kuriuose tėvai dirba arba studijuoja. Itin svarbu bus efektyviai jas įgyvendinti. Valdžios institucijos taip pat padeda teikti vaikų priežiūros po pamokų paslaugas ir sudaro galimybes atvesti vaikus į mokyklą prieš prasidedant nustatytoms darbo valandoms, kad tėvystę būtų galima geriau suderinti su profesiniu gyvenimu. Taip pat numatytos mokesčių paskatos, kuriomis tėvai skatinami vesti vaikus į vaikų priežiūros įstaigas, veikiančias pagal ankstesnes programas. Tačiau nedaug nuveikta siekiant sudaryti ir skatinti taikyti lanksčias darbo sąlygas, tokias kaip nuotolinis darbas ir lankstus darbo grafikas, kurios padėtų moterims vėl integruotis į darbo rinką;
- (15) siekiant toliau gerinti tarptautinį konkurencingumą, Maltai reikia ne tik vengti galimo darbo užmokesčio ir našumo neatitikimo neigiamo poveikio, bet ir pašalinti energetikos ir transporto sektorių infrastruktūros trūkumus, kurie mažina jos galimybes, visų pirma dėl didelių energijos išlaidų. Elektros jungtis su Italija turėtų būti baigta šiais metais, ir tai padidins tiekimo saugumą ir gali prisidėti prie tiekimo įvairinimo ir už šalies ribų pagamintos atsinaujinančiosios energijos naudojimo. Planuojama jungtis prie Europos dujų tinklo taip pat padidins Maltoje naudojamos energijos rūšių įvairovę, kad ji taptų mažiau priklausoma nuo vieno pagrindinio energijos šaltinio ir taip būtų padidintas jos, kaip tinkamos verslui vykdyti šalies, patrauklumas. Kalbant apie šalyje turimus atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus naudojant fotovoltinę energiją padarytą pažangą, dar yra galimybių, kuriomis reikia pasinaudoti;
- (16) dėl tam tikrų viešojo administravimo trūkumų ribojamas tolesnis Maltos verslo aplinkos gerinimas. Nors viešojo pirkimo praktikos tobulinimas vyksta tinkama linkme, pirkimo procedūros išlieka pernelyg ilgos, todėl viešosios išlaidos neveiksmingos. Šiose priemonėse nenumatyti tikslai, todėl sunku vertinti jų veiksmingumą. Dėl alternatyvos finansavimui skolos priemonėmis trūkumo įmonės patiria didelių su finansavimu susijusių išlaidų, o tai daro spaudimą jų ekonominei veiklai. Toks įmonių įsiskolinimui palankus mokestinis iškraipymas gali skatinti

įmones per daug skolintis ir nepakankami paskirstyti kapitalą. Todėl reikia ieškoti kitų galimybių gauti finansavimo nesiskolinant. 2013 m. Maltai skirtose rekomendacijose nurodyti teismų sistemos trūkumai nepanaikinti. Nors tikimasi, kad iki 2014 m. pabaigos bus įgyvendinta keletas iš gausybės Teisingumo sistemos reformos komisijos 2013 m. lapkričio mėn. pateiktų pasiūlymų, dar reikia paskelbti aiškius terminus ir priemonių prioritetinę tvarką. Taip pat dar nežinia, kaip tai padės išspręsti neišnagrinėtų bylų problemą, visų pirma atsižvelgiant į pirmiau nurodytus trūkumus;

- (17) Malta sustiprino teisės aktais nustatytą priežiūrą, kad užtikrintų finansų sektoriaus stabilumą. Maltos centriniam bankui pavesta papildoma makroprudencinės priežiūros funkcija ir ypatingas dėmesys skiriamas finansinio stabilumo klausimams, o Jungtinė finansinio stabilumo valdyba jau įtvirtinta teisės aktuose. Imtasi tinkamų priemonių, kad būtų pagerintas atidėjinių paskolų nuostoliams padengti sudarymas, visų pirma pradėjus taikyti peržiūrėtą 9 bankininkystės taisyklę;
- (18) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Maltos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Maltos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–5 rekomendacijose;
- (19) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Maltos stabilumo programą ir savo nuomonę⁹ visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;
- (20) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. remdamasi šia analize Taryba parengė konkrečias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Malta taip pat turėtų užtikrinti, kad šios rekomendacijos būtų įgyvendintos visiškai ir laiku,

REKOMENDUOJA Maltai 2014–2015 m. imtis šių veiksmų:

1. Iki 2014 m. tvariai panaikinti perviršinį deficitą. 2015 m. iš esmės sustiprinti biudžeto strategiją, kad būtų užtikrintas reikalaujamas 0,6 % BVP struktūrinis koregavimas siekiant vidutinio laikotarpio tikslo. Paskesniais metais kasmet vykdyti bent 0,5 % BVP struktūrinį koregavimą, o esant palankioms ekonominėms sąlygoms arba jei to reikia norint užtikrinti, kad būtų tenkinama skolos taisyklė, kad valdžios sektoriaus skolos santykis tvariai mažėtų, – ir didesnio masto koregavimą. Užbaigti Fiskalinės atsakomybės akto priėmimą siekiant parengti taisyklėmis grindžiamą privalomą daugiametę fiskalinę sistemą ir įsteigti nepriklausomą instituciją, kuriai būtų pavesta stebėti, kaip taikomos fiskalinės taisyklės, ir tvirtinti makroekonominės prognozes, kuriomis grindžiamas fiskalinis planavimas. Toliau gerinti mokestinių prievolių vykdymo užtikrinimą ir kovoti su mokesčių slėpimu užtikrinant nuolatinį priemonių, kurių jau imtasi, tobulinimą ir vertinimą kartu imantis papildomų veiksmų, visų pirma skatinant naudotis elektroninėmis mokėjimo priemonėmis.
2. Paspartinti šiuo metu vykdomą pensijų reformą, visų pirma gerokai paspartinti planuotą teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ilginimą nuosekliai susiejant jį su vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės pokyčiais. Užtikrinti, kad visapusiškos visuomenės sveikatos sistemos reformos rezultatas būtų ekonomiškai efektyvus ir tvarus turimų išteklių naudojimas, pavyzdžiui, stiprinant pirminės priežiūros sistemą.

⁹ Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

3. Toliau vykdyti politikos priemonės, kuriomis siekiama spręsti švietimo ir mokymo sistemų atitikties darbo rinkos poreikiams klausimą, ir gerinti pagrindinių įgūdžių įsisavinimą intensyvinant pastangas, susijusias su uždelsta pameistrystės sistemos reforma. Toliau mažinti mokyklos nebaigimo atvejų skaičių, visų pirma užbaigiant ir įgyvendinant paskelbtą nacionalinę raštingumo strategiją. Toliau gerinti moterų dalyvavimo darbo rinkoje rodiklius, visų pirma padėti moterims, norinčioms sugrįžti į darbo rinką, skatinant lanksčių darbo sąlygų taikymą.
4. Įvairinti ekonomikoje naudojamos energijos rūšis, didinant energijos iš atsinaujinančių išteklių dalį.
5. Toliau gerinti viešojo pirkimo procedūrų veiksmingumą ir mažinti jų trukmę, skatinti alternatyvius įmonių finansavimo skolos priemonėmis būdus suteikiant palankesnes galimybes gauti kapitalo ir kuriant rizikos kapitalo fondus, ir didinti teismų sistemos efektyvumą užtikrinant, kad planuojama teismų reforma bus vykdoma laiku ir efektyviai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*